

In gesprekken met vleesveehouders zijn managementpakketten geen 'hot' item. Niet dat ze niet bestaan, integendeel, maar ze worden weinig tot niet gebruikt. Is de trein van het digitale bedrijfsbeheer door velen gemist?

Met managementpakketten kun je zoveel meer. Dat blijkt uit onderzoek bij de ontwikkelaars van agrarische softwareprogramma's voor vleesvee, Cerco Soft (België) en VSM Automatisering (Nederland/België). Met het managementpakket Ceres van Cerco-Soft of Ruma van VSM op de personal computer (pc) is het vandaag de dag mogelijk om naast een nauwkeurig dierbeheer en de bedrijfsboekhouding ook administratieve verlichting te realiseren. Ook het internationale softwarehuis Uniform-Agri BV ziet brood in een managementpakket voor vleesveehouders. 'We denken er ernstig aan ons aanbod Uniform Agros, dat melkveegericht is, te verbreden naar de vleesveesector', zegt Uniform-Agri-vertegenwoordiger voor België, Jan De Pestel.

En toch maken veehouders in de vleesveesector weinig gebruik van dit technische hulpmiddel. 'Onze ervaring tot op heden is dat het gebruik zich veelal beperkt tot melkveehouders die melkvee en vleesvee combineren', geeft Paul Dermaut van Cerco Soft aan. 'Jonge bedrijfsleiders weten vanuit hun opleiding dat ze moeten registreren om te weten en zijn daardoor vlugger te motiveren in het gebruik ervan.'

'Doordat vleesvee meestal in neventak wordt gehouden is de interesse voor een managementpakket gering', meent Dirk Audenaert, consultant bij de Belgische Boerenbond. 'Jammer eigenlijk. Het feit dat de meeste vleesveehouders, in vergelijking met de groep melkveehouders, weinig direct meetbare gegevens registreren is een handicap.'

Welke mogelijkheden en voordelen?

De voordelen van een managementpakket zijn legio. Maar wie een informaticapakket wenst aan te schaffen, doet er goed aan om eerst zijn basisbehoeften in kaart te brengen. Die behoefte kan gaan van koppel- of diermanagement tot boekhouding of het beheer van de administratie. Het diermanagementprogramma van Ceres bijvoorbeeld registreert en beheert de zoötechnische gegevens voor jongvee, zoogkoeien, mest-

vee en dek- of KI-stieren. Het invoeren van de diergegevens bij de opstart kan handmatig of, in het geval van stamboekfokkers, automatisch via tussenkomst van de veeverbeteringsorganisatie. Het vervolgt raject beslaat dan enkel de regelmatige registratie van de technische handelingen of gegevens zoals bronstdetectie, inseminatie, afkalvingen, beheer spermavoorraad, vaccinatie, wegingen, karkasclassificaties en dergelijke meer.

Het opvragen en wijzigen van de gegevens geschiedt via één centraal scherm. Het programma maakt standaard verschillende attentielijsten aan die handige geheugensteuntjes voor de veehouder zijn. Eigen attentielijsten ontwerpen behoort eveneens tot de mogelijkheden. Het programma is bovendien doorspekt met talrijke interne controles, zodat de kans op fouten

minimaal is. Ook rantsoenberekening behoort tot de mogelijkheden.

Via de boekhoudingsmodule kan er een grondige financiële analyse van het bedrijf worden gemaakt voor het totale bedrijf of voor elke bedrijfstaking, zowel voor zelfstandigen als voor vennootschappen. Een brede waaier aan technische kengetallen helpt om elke bedrijfstaking te beoordelen. De gegevens van de bedrijfsboekhouding kunnen doorgestuurd worden naar een boekhoudkantoor, dat de cijfers kan gebruiken om boeren van advies te dienen.

De resultaten uit een boekhoudingsmodule kunnen veelal ook gebruikt worden in het kader van rentesubsidies door de overheid. De dagelijkse registratie van aankopen, verkopen en het verbruik van de productiemiddelen dragen bovendien bij tot een complete

traceerbaarheid in het kader van voedselveiligheid. Het programma voorziet in een koppeling tussen diermanagement en financieel management, zodat de gegevens slechts eenmalig hoeven te worden ingevoerd. Wie is niet wars van de talrijke administratieve verplichtingen die je als bedrijfsleider momenteel moet vervullen? Paul Dermaut: 'Het verlichten van de administratieve taken vanuit het landbouwbedrijf naar de overheidsdiensten toe is een topprioriteit in gebruiksvriendelijkheid van de programma's. De steeds wijzigende wetgeving zorgt voor hoofdbreken bij de veehouders. Maar ook bij ons, je moet als ontwikkelaar immers mee. Gelukkig is er sinds kort standaardisatie in de gegevensuitwisseling met de verschillende actoren in de agrosector, inclusief de overheid.'

Dermaut doelt hierbij op de Asdac-standaard die drie

Gebruikers getuigen van de vele voordelen van een managementpakket

Interesse van vleesveehouder voor managementpakket neemt schoorvoetend toe

PC vergemakkt elijkt managen

Martien Rongen: 'Koppeling met andere diensten geeft gebruiksgemak'

VSM Automatisering ontwikkelt al vijftien jaar managementprogramma's voor de vleesveehouderij. Deze software wordt in de markt gezet onder de merknaam Ruma. Er zijn vier modules mogelijk: een jongveemodule voor de jongveeopfokkers, een stiermodule voor de stierenmesters, een zoekkoeienmodule voor de zoekkoeienhouder en een vleeskalverenmodule voor de wit- en roséveeskalverenhouders. 'Al 246 Nederlandse zoekkoeienhouders, van jong tot oud, werken met het Ruma-zoekkoeienmanagementpakket', zegt Peter Bardeel, medewerker bij VSM. Tussen diermanagement en financieel

management is er koppeling mogelijk en via het gebruik van de internationale standaardisatie is in een uitgebreide gegevensuitwisseling voorzien met bijvoorbeeld de KI-organisaties, NRS, de gezondheidsdienst GD of de mestbank.

Martien Rongen (41), Blonde d'Aquitaine-fokker uit Wanroij, is een gebruiker van het eerste uur van de Ruma-zoekkoeienmodule. 'Het programma bevalt mij nog steeds goed', verklaart Rongen, die zichzelf een kritisch man noemt. 'Voor mijn fokkerij met veertig Blondemoeders, waarin dertig verschillende bloedlijnen zitten, was ik op zoek naar een registratiesysteem dat meer kon dan drie genera-

ties op papier zetten. Want ik wil mijn klanten van dekstiertjes steeds heel andere bloedlijnen kunnen aanbieden.' Verder is de veehouder opgetogen over de koppelingen met verschillende diensten zoals de AID en het I&R-bureau. Hoe is de kosten-batenanalyse? Rongen: 'Het gebruiksgemak is zo groot dat we steeds meer willen. Het is een zinvolle investering geweest.'

De zoekkoeienmodule van Ruma kost 499 euro, inclusief een half jaar gratis onderhoud en exclusief opstartkosten. De Ruma-programma's worden vermarkt in Nederland, België, Duitsland, Denemarken en Polen.

jaar terug in België werd ingevoerd. Cerco-Soft is de drijvende kracht daarachter. Asdac staat voor agrarische standaard voor datacommunicatie en is gebaseerd op de internationale ADIS-standaard. De 'standaard' is als het ware een elektronisch agrarisch woordenboek, waardoor er digitale gegevensuitwisseling mogelijk is tussen het landbouwbedrijf en andere actoren uit de sector. Zo is er al communicatie mogelijk gemaakt met verschillende organisaties: met de veeverbeteringsorganisatie VRV voor de KI-administratie of samenweiding, met de diergezondheidsdienst Sanitel voor de registratie van dierbewegingen (geboorten, sterfte, afvoer) en met het voedselagentschap FAVV voor het diergeneesmiddelenregister. Andere toepassingen zijn in ontwikkeling, zoals de stallijsten en de mineralenbalans voor de Vlaamse mestbank.

Gebruikers van groot tot klein

'Geen blablabla, maar economische realiteit. Bewuster boeren', zegt witblauwfokker Rik Vandecasteele (52) over het Ceres-managementprogramma. Vandecasteele heeft een gesloten veehouderij te Oostrozebeke met 423 dieren, goed voor zo'n 140 tot 150 kalvingen op jaarbasis. De fokker gebruikt sinds een tiental jaren zowel de module zoekkoeienhouderij en stierenmesterij als de module boekhouding op een draagbare pc.

De veehouder schat dat hij dagelijks tien minuten aan de invoering van de gegevens werkt. 'Zelfs zonder computerscholing - zoals in mijn geval - zijn de programma's zeer gebruiksvriendelijk', verklaart hij. De meestgebruikte attentielijst is die van de naderende afkalvingen. 'Die wordt wekelijks uitgeprint', geeft hij aan. 'Daarnaast raadpleeg ik geregeld de gezondheids- en de behandelingshistoriek van een ziek dier samen met de dierenarts.' Op gezette tijdstippen worden zowel de technische als de economische kengetallen voor de mesterij en de fokkerij geconsulteerd. Kengetallen zoals dagelijkse groei, de gemiddelde opbrengst van meststieren of het aantal drachten per stier zijn

voor hem geen geheim meer. 'Zelfs het stockbeheer van mijn embryo's heeft al zijn nut bewezen in een discussie rond mijn voorraad embryo's bij de embryo-implanteur', vertelt Vandecasteele. De gegevensuitwisseling met de verschillende instanties ervaart de veehouder als optimaal en veilig. 'Ik zou niet meer zonder kunnen werken.'

Ook een hobbyfokker kan met een managementprogramma zijn voordeel doen. Patric Maussen (47), witblauwhobbyfokker in het Limburgse Paal, heeft een twintigtal kalvingen per jaar en werkt nu al zes jaar met het Ceres-diermanagementprogramma. 'Het is echt een aanrader. Je wilt het nadien gewoonweg niet meer missen. Met eenmaal per week alles centraal te registreren heb ik perfect in beeld waar ik mee bezig ben. Alles wordt administratief zo eenvoudig en voldoet toch aan officiële regelgeving: de fokkerijadministratie, de diergezondheidsadministratie, de mestbank, het diergeneesmiddelenregister. Eenvoudiger kan niet.'

Enige vereiste is discipline

De aanschafprijs verschilt afhankelijk van de gewenste modules. De module voor mestvee kost bij Cerco Soft 480 euro, exclusief het onderhoud gedurende het eerste jaar en twee halve dagen opleiding. De module zoekkoeien-mestvee kost 580 euro en met een boekhoudpakket erbovenop 1030 euro.

De zoötechnische module vergt volgens Paul Dermout ongeveer een half uur arbeid aan registratie per week. Wie er een boekhoudingsmodule bij neemt komt op anderhalf uur per week. Dermout: 'Het gebruik van een managementpakket vergt weinig arbeid, wel discipline. Het moet een onderdeel van de gewone werkzaamheden op het bedrijf worden. Met de Pocket-pc of PDA (zakcomputer) is het onmiddellijk consulteren en registreren in de stal of op de weide zelfs een fluitje van een cent geworden.'

Guy Nantier